

Cartes a un poeta jove

Confessi's a si mateix si es moriria en cas que li impedissin d'escriure

El poeta Rainer Maria Rilke va néixer a Praga el 4 de desembre del 1875 i va morir a Montreux (Suïssa) el 29 de desembre del 1926. El seu pare el va obligar a seguir els estudis de secundària a l'escola de cadets de Sant Pölkten i a l'institut militar de Weisskirchen, on la disciplina i la religió hi tenien un paper fort. Va estudiar literatura, història de l'art i filosofia a les universitats de Praga i Munic. A París un fet li canviaria la vida: es va convertir en secretari de l'escultor Auguste Rodin.

L'imprescindible *Cartes a un poeta jove* es va publicar el 1929 i recull les deu cartes que va escriure entre el 1902 i el 1908 a Franz Xaver Kapus. Més enllà dels versos, el que va trobar aquest jove poeta és un mestre de vida. En llegim la segona carta, en la traducció de Ramon Farrés publicada per Angle Editorial (<http://www.angleeditorial.com/cartes-a-un-poeta-jove-142>).

V?deo: <https://www.youtube.com/watch?v=pjywmUobXus>

París
17 de febrer de 1903

Distingit senyor,

La seva carta m'ha arribat tot just fa uns quants dies. Li vull donar les gràcies per la seva gran i amable confiança. No puc fer gaire res més. No puc entrar en l'especificitat dels seus versos, perquè m'és massa llunyana qualsevol intenció crítica. No hi ha res que pugui tocar tan poc una obra d'art com les paraules crítiques: el resultat sempre en són malentesos més o menys afortunats. Les coses no són tan tangibles i dicibles com se'ns vol fer creure generalment; la majoria dels esdeveniments són indicibles, es produeixen en un espai que mai cap paraula no ha trepitjat, i els més indicibles de tots són les obres d'art, existències misterioses la vida de les quals perdura al costat de la nostra, que passa.

Després d'avançar aquesta remarca, l'única cosa que li puc dir és que els seus versos no tenen una especificitat pròpia, però sí indicis silenciosos i amagats d'un llenguatge personal. On més clar percebo això és en l'últim poema, «Meine Seele». Aquí hi ha alguna cosa pròpia que vol fer-se paraula i forma. I al bell poema «An Leopardi» hi creix potser una mena de proximitat amb aquest gran solitari. Tot i així els poemes encara no són res per si mateixos, res autònom, ni tan sols el darrer i el dedicat a Leopardi. La bondadosa carta que els acompanya no s'està d'aclarir-me algunes mancances que he percebut llegint els seus versos, sense tanmateix poder-hi donar un nom.

Em pregunta si els seus versos són bons. M'ho pregunta a mi. Abans ho ha preguntat a d'altres. Els envia a revistes. Els compara amb altres poemes i es neguiteja quan determinats consells de redacció rebutgen les seves temptatives. Doncs bé (ja que m'ha donat permís per aconsellar-lo), jo li demano que deixi estar tot això. Vostè mira cap a fora, i això és justament el que no hauria de fer ara. Ningú no el pot aconsellar i ajudar, ningú. Hi ha tan sols un únic mitjà. Entri dintre seu.

Investigui el fonament que l'impulsa a escriure; esbrini si les seves arrels arriben fins a l'indret més profund del seu cor, confessi's a si mateix si es moriria en cas que li impedissin d'escriure. Sobretot això: pregunti's en l'hora més silenciosa de la seva nit: ¿he d'escriure? Excavi dintre seu per trobar una resposta fonda. I si fos una resposta afirmativa, si pot acarar-se a aquesta seriosa pregunta amb un fort i simple «he d'escriure», aleshores construeixi la seva vida damunt d'aquesta necessitat; la seva vida, fins a l'hora més indiferent i insignificant, ha de convertir-se en un senyal i un testimoni d'aquest impuls.

Aleshores acosti's a la natura. Aleshores intenti, com un primer home, dir el que vegi i visqui i estimi i perdi. No escrigui poemes d'amor; eviti d'entrada aquelles formes que són massa corrents i habituals: són les més difícils, perquè es necessita una força gran i madura per donar alguna cosa pròpia allà on trobem exemples bons, i en part brillants, en quantitat. Per aquest motiu, escapi's dels temes generals i refugii's en els que li ofereixi la seva pròpia vida quotidiana; descrigui les seves tristeses i els seus desigs, els pensaments passatgers i la fe en alguna mena de bellesa; descrigui tot això amb profunda, serena, humil sinceritat i utilitzi, per expressar-se, les coses del seu entorn, les imatges dels seus somnis i els objectes de la seva memòria.

Si la seva vida quotidiana li sembla pobra, no la blasmi; blasmi's vostè mateix, digui's que no és prou poeta per invocar-ne les riqueses; perquè per al creador no hi ha pobresa ni cap lloc pobre, indiferent. I fins si es trobés en una presó les parets de la qual no deixessin arribar als seus sentits cap dels sons del món, ¿no tindria llavors encara la seva infància, aquesta riquesa deliciosa i real, aquest tresor dels records? Dirigeixi cap a aquesta banda la seva atenció. Intenti alçar les sensacions enfonsades d'aquest passat llunyà; la seva personalitat s'afermarà, la seva soledat s'eixamplarà i esdevindrà una casa entre dos llustres on el soroll dels altres passarà de llarg.

I si d'aquest decantar-se cap endins, d'aquest submergir-se en el propi món en surten versos, llavors no se li acudirà de preguntar a ningú si són versos bons. Tampoc no intentarà interessar cap revista per aquests treballs: perquè hi veurà la seva estimada possessió natural, un fragment i una veu de la seva vida. Una obra d'art és bona quan ha sorgit de la necessitat. En aquesta especificitat del seu origen rau el seu judici: no n'hi ha cap altre. Per aquest motiu, distingit senyor, no sabria donar-li cap més consell que aquest: entrar dintre seu i explorar les profunditats de les quals sorgeix la seva vida; en aquesta deu trobarà la resposta a la pregunta de si ha de crear. Accepti-la tal com sona, sense interpretar-la. Potser es demostra que està cridat a ser artista. Aleshores assumeixi el seu destí i porti'l, amb el seu pes i la seva grandesa, sense preguntar mai per la recompensa que pugui venir de fora. Perquè el creador ha de ser un món per ell mateix i trobar-ho tot dintre seu i en la natura, a la qual s'ha unit.

Però també pot ser que després d'aquest descens a l'interior de si mateix i la seva soledat hagi de renunciar a ser poeta (n'hi ha prou, com li deia, de sentir que podria viure sense escriure per no estar-hi ni tan sols autoritzat). Però tampoc en aquest cas l'examen interior que li demano que faci no haurà estat en va. Sigui com sigui, la seva vida trobarà a partir d'aquest moment els seus propis camins, i li desitjo que siguin bons, rics i extensos més del que sóc capaç de dir.

¿Què més podria dir-li? Em sembla que ho he recalcat tot tal com calia; i al cap i a la fi només li volia aconsellar que cresqués amb calma i serietat tot al llarg del seu desenvolupament; no trobarà manera d'interferir-hi amb més força que mirant a fora i esperant de fora la resposta a preguntes que només el seu sentiment més íntim, en l'hora més encalmada, pot arribar potser a respondre.

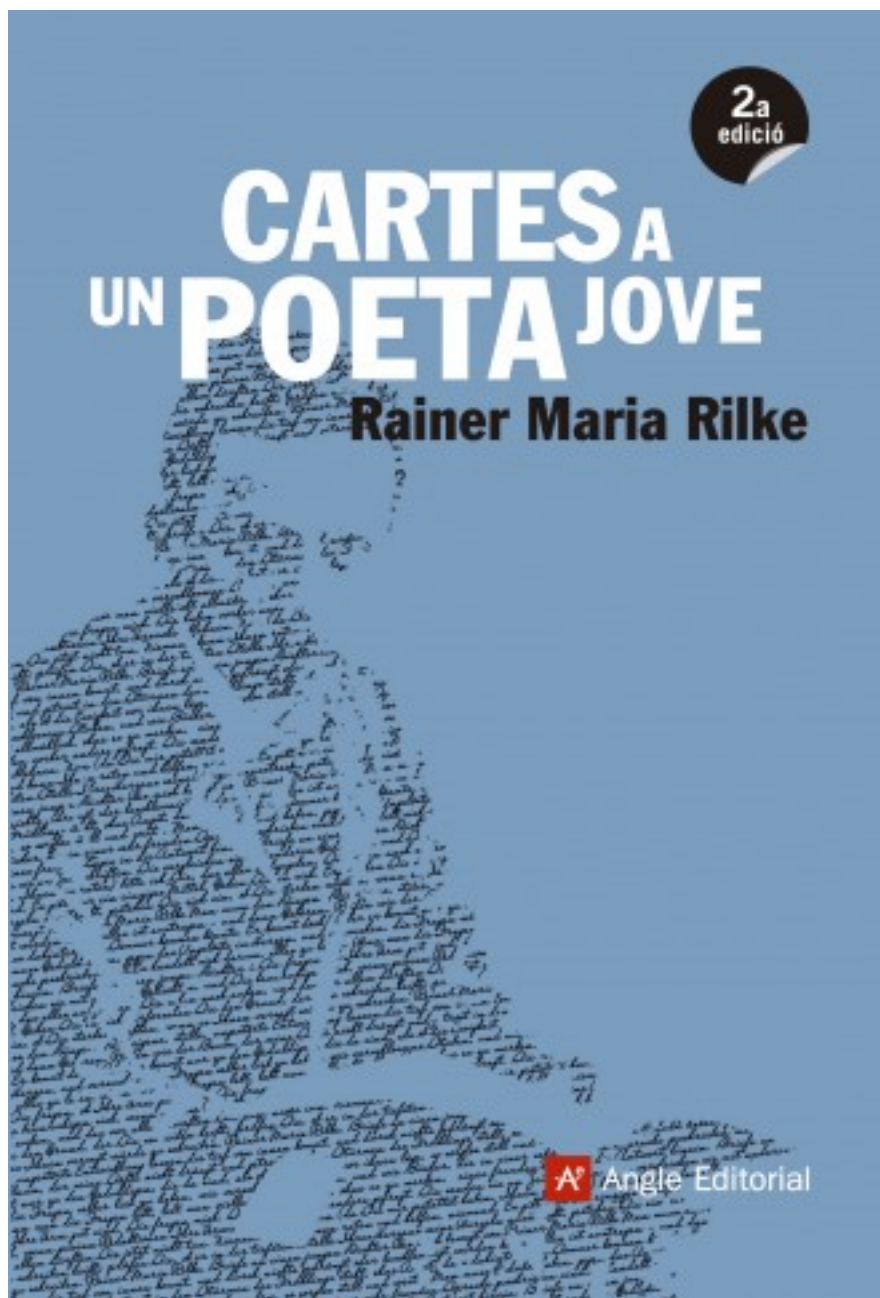
Ha estat una alegria per a mi trobar en el seu escrit el nom del professor Horá?ek; conservo per aquest home afable i erudit una gran veneració i una gratitud que es manté al cap dels anys. Faci'm el favor de comunicar-li aquest meu sentiment; és una gran bondat de part seva que encara es recordi de mi, i ho sé valorar.

Els versos que m'ha confiat tan amablement, els hi retorno juntament amb aquesta carta. I li agraeixo un cop més la magnitud i la cordialitat de la seva confiança, de la qual he intentat fer-me

una mica més mereixedor del que realment em pertoca, pel fet de ser un estrany, mitjançant aquesta resposta sincera, donada amb el millor coneixement.

Amb tot el meu afecte i la meva simpatia,

Rainer Maria Rilke

Cartes a un poeta jove (<http://www.angleeditorial.com/cartes-a-un-poeta-jove>) 142

© Rainer Maria Rilke
© traduït per Ramon Farrés Puntí
© Angle Editorial, 2008